

Kliimameetmete sotsiaalfond – parlamendi ideed energiasüsteemi õiglaseks ümberkujundamiseks

▶ **Energiaallikate ümberkujundamine: fond toetab kõige haavatavamaid rühmi**
https://multimedia.europarl.europa.eu/en/video/v_N01_AFPS_230531_FIT4

EL soovib energiasüsteemi õiglast ümberkujundamist. Kuidas saab kliimameetmete sotsiaalfond aidata neid, keda energiaostuvõimetus kõige rohkem ohustab?

ELi eesmärk on [CO2-neutraalsuse saavutamiseks 2050. aastaks](#) vähendada veelgi ehitus- ja transpordisektori heitkoguseid. Uued õigusnormid sunnivad tavainimesi ja ettevõtjaid investeerima alternatiivsetesse energiaallikatesse, paremasse isolatsiooni ja puhtasse transporti.

EL on loonud [kliimameetmete sotsiaalfondi](#), et üleminek kliimaneutraalsusele oleks õiglane ja sotsiaalselt kaasav. Sellest saavad kasu haavatavad leibkonnad, mikroettevõtjad ja transpordikasutajad, keda energiaostuvõimetus ja liikuvusvaesus eriti puudutavad. Fondi loomine on osa seadusandlikust paketist „Eesmärk 55“, mis on kavandatud [Euroopa rohelise kokkuleppe](#) eesmärkide saavutamiseks ning millega vähendatakse heidet 2030. aastaks 55 %.

Loe rohkem, [mida teeb EL CO2-heite vähendamiseks](#).

Vähekaitsstud leibkondade energiaostuvõime toetamine

Uue õigusakti eesmärk on kehtestada kogu ELis energiaostuvõimetuse ja liikuvusvaesuse ühised määratlused.

Energiaostuvõimetus tähendab leibkondade võimetust kasutada selliseid olulisi energiateenuseid, mis võimaldavad inimväärset elatustaset. Liikuvusvaesus puudutab leibkondi, kelle transpordikulud on kõrged või kelle juurdepääs taskukohastele transpordiliikidele on piiratud.

Läbirääkimiste käigus soovis parlament pöörata erilist tähelepanu saarte, mägipiirkondade ja vähem arenenud kõrvaliste piirkondade probleemidele. Samuti soovis parlament, et fondi ei saaks kasutada riigid, kes ei austa põhiõigusi või õigusriigi põhimõtteid.

ELi kliimameetmete sotsiaalfond luuakse 2026. aastal. Uus heitkogustega kauplemise süsteem (ETS II) hõlmab aga alates 2027. aastast maanteetransporti ja hooneid. Kui energiahinnad osutuvad arvatust kõrgemaks, lükatakse ETS II kasutuselevõttu ühe aasta võrra edasi.

Kui kliimameetmete sotsiaalfond on täielikult kasutusele võetud, rahastatakse seda kuni 65 miljardi euro ulatuses ETS II kvootide müügist. Sellele lisandub 25% ulatuses riiklikke vahendeid (kokku hinnanguliselt umbes 86,7 miljardit eurot).

Toetust saavad meetmed, mis järgivad põhimõtet „ära tekita kahju“ ja mille eesmärk on vähendada ELi sõltuvust fossiilkütustest.

2022. aastal saavutasid parlament ja ELi liikmesriigid kokkuleppe uuendatud heitkogustega kauplemise süsteemi reformi kohta, mille ajakohastatud versioon võeti vastu 2023. aasta aprilli täiskogul. Õigusakt kinnitati ja see jõustus [2023. aasta mais](#).

Millist abi pakub kliimameetmete sotsiaalfond?

Kliimameetmete sotsiaalfond peaks rahastama kindlaid meetmeid energiaostuvõimetuse ja liikuvusvaesuse vähendamiseks lähemas ja kaugemas perspektiivis. Sellised meetmed võiksid olla muu hulgas:

- energiamaksude ja -tasude vähendamine või muud liiki otsese sissetulekutoetuse andmine, et tulla toime kasvavate maanteeveo- ja küttekuludega;
- soodustused hoonete renoveerimiseks ja taastuvatele energiaallikatele üleminekuks
- stiimulid üleminekuks eratranspordilt ühistranspordile, ühisauto kasutamisele ja jalgrattasõidule;
- toetused kasutatud elektrisõidukite turu arendamiseks.

Lisateave rohepöörde rahastamise kohta:

- Õiglane üleminekrohelsele majandusele kõigi Euroopa piirkondade jaoks
- Euroopa kliimarahastuskava
- Euroopa Liit piiritleb rohelised investeeringud jätkusuutliku investeerimise edendamiseks

Kliimameetmete sotsiaalfond

https://multimedia.europarl.europa.eu/en/parliament-moves-to-help-europeans-switch-to-clean-energy_N01_AFPS_220520_SCFN_ev

Lisateave:

[Õigusloome ajakava](#)

[Kliimameetmete sotsiaalfond \(aprill 2023\)](#)

[Euroopa Liidu Nõukogu: mis on kliimameetmete sotsiaalfond \(infograafika\)?](#)